

بررسی سطح رفتارهای پیشگیرانه مردم نسبت به درک و نگرانی از ابتلا به کرونا ویروس در جامعه ایرانی در مقایسه با سال قبل

مریم فیض عارفی^۱، زهرا قلیچی زاوه^۱، سمیه برزنونی^۲، الهام صابر^۳، ثمینه هریوندی^۴، محسن پور صادقان*^۵

- ۱- مرکز تحقیقات علوم بهداشتی، دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه، تربت حیدریه، ایران
- ۲- گروه مهندسی بهداشت حرفه و ایمنی کار، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه، تربت حیدریه، ایران
- ۳- گروه بهداشت عمومی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه، تربت حیدریه، ایران
- ۴- گروه مهندسی بهداشت حرفه و ایمنی کار، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی اردبیل، اردبیل، ایران
- ۵- مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت، دانشگاه علوم پزشکی اردبیل، اردبیل، ایران (poursadeghiyan@gmail.com)

مقدمه: بیماری کرونا ویروس یا کووید-۱۹ یکی از بیماری‌های واگیردار نوظهور است که اولین بار در دسامبر ۲۰۱۹ در ووهان چین گزارش شد. سازمان جهانی بهداشت انجام اقدامات پیشگیرانه جهت جلوگیری از انتقال ویروس را ملزم دانسته است، لذا مادامی که خطر درک شود رفتارهای پیشگیرانه رعایت می‌شود؛ بنابراین مطالعه حاضر باهدف بررسی سطح رفتارهای پیشگیرانه مردم نسبت به درک و نگرانی از ابتلای به کرونا ویروس در جامعه ایرانی نسبت به سال گذشته (پیک اول) انجام شده است.

روش کار: این یک مطالعه فالوآپ است که در بهار سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ در شهرهای مختلف ایران انجام شده است. ابزار جمع‌آوری داده‌ها پرسشنامه‌ی محقق ساخته بود. سؤالات مهم از طریق مصاحبه با متخصصین و جمع‌بندی نظرات مصاحبه‌های مردمی استخراج گردید. سپس این پرسشنامه به صورت مجازی طراحی گردیده و از طریق رسانه‌های مجازی (واتساپ و تلگرام و ...) در دسترس عموم قرار گرفت. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش‌های آمار توصیفی استفاده شد. داده‌های کمی به صورت میانگین \pm انحراف معیار و داده‌های کیفی به صورت تعداد (درصد) بیان شدند. همچنین برای بررسی رابطه بین سؤالات و متغیرهای دموگرافیک از آزمون کای - دو و ضریب همبستگی اسپیرمن استفاده شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS انجام گردید.

یافته‌ها: در این مطالعه حدود ۱۸٪ و ۲۱٪ افراد اظهار داشتند که به ترتیب در یک سال اخیر شخصاً بهداشت فردی و عمومی را به میزان متوسط و کم رعایت کرده‌اند اما در مطالعه سال قبل میزان افرادی که بهداشت فردی و عمومی را متوسط و کم رعایت کردند حدود ۸ و ۱۳٪ بوده است که این نشان‌دهنده این موضوع است که افراد بهداشت را کمتر رعایت کرده‌اند. همچنین میزان مراجعه به بانک‌ها نسبت به سال گذشته بیشتر شده و میزان افرادی که وسایل را زیاد و خیلی زیاد ضدعفونی می‌کردند از ۸۷ در صد به حدود ۵۷ در صد رسیده است. به‌طورکلی رعایت سایر رفتارهای پیشگیرانه مثل رعایت فاصله اجتماعی، شستشوی مرتب دست‌ها و عدم برگزاری مهمانی و دورهمی نسبت به سال گذشته در ایران کمتر شده است. در این مطالعه در مدت مشابه پارسال (پیک اول نسبت به پیک چهارم) درصد افرادی که از ماسک به میزان خیلی زیاد و زیاد استفاده کردند نسبت به مطالعه سال گذشته افزایش یافته است.

نتیجه‌گیری: با توجه به اینکه سطح رعایت رفتارهای پیشگیرانه مردم با میزان درک و نگرانی آن‌ها از ابتلای به کرونا ویروس در ارتباط است بنابراین آگاهی بخشی و ارتقا میزان درک و نگرانی در جامعه به‌ویژه در پاندمی کرونا اهمیت بیشتری دارد. از این رو تداوم آموزش رفتارهای پیشگیرانه بهداشتی و ارزیابی به‌موقع روان‌شناختی و رفتاری جامعه توصیه می‌گردد.

کلیدواژه‌ها: COVID-19، پاندمیک، رفتارهای پیشگیرانه